

ВІНТАЖ ПА-ГРОДЗЕНСКУ

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Уздоўж прылаўка чутно: «Колькі каштуе?», «А гэта па чым?». Цікаўлюся, як фарміруецца цана на тавар.

— А ніяк, — чую ад мужчыны збоку, — мы прапануем сваю цану, пакупнік — сваю, затым знаходзім кампраміс. Напрыклад, за насценны гадзіннік я прасіў 420 рублёў, а прадаў за 380. Праўда, муж з жонкай падышодзілі да мяне некалькі разоў.

Вось і зараз адну з пакупніц зацікавіў стары гадзіннік, але ўжо настольны. Кажу, што прымеркавала яго для каміна. Прадавец запрасіў 400 рублёў. Жанчына напрыканцы звярнула ўвагу на вялізнае яйка-шкатулку і адышла.

Пакупнікі ўважліва разглядалі прылаўкі. Чаго толькі тут няма. Пасуд, самавар, патэфон, гаспадарчыя прылады, бутлі, не кажучы пра розныя значкі, маркі, манеты... За серп прасілі 4—5 рублёў, за падковы — 2—8, барэльфэы

гіпсавыя анёлаў у пазалочаных рамках каштавалі 50, срэбны набор кубачкаў — 40, за статуэтку дамы ў пікантнай позе прасілі 20 рублёў. Ёсць версія, што ў ёй можна схваць што-небудзь.

— Ніколі не ведаеш, што можна набыць разам з прадметам даўніны. Мой знаёмы аднойчы купіў шкатулку, а там у патайным аддзеле — каштоўны пярсцёнак, — падзяліўся камерцыйным поспехам сябра прадавец Дзмітрый.

Сам ён таксама аматар старых рэчаў. Пры выпадку купляе іх і за межамі краіны. Нешта прывёз і на гродзенскі рынак, напрыклад, вась гэтую прыгожую французскую лямпу пад газу. Гаворыць, што ў Еўропе, і ў Расіі такія бльшыныя рынкі вельмі папулярныя. Яны там праводзяцца рэгулярна і збіраюць вялікія натоўпы як прадаўцоў, так і пакупнікоў. Дарэчы, на барахолцы ў Гродне сустракаліся польскія турысты. Яны цікавіліся самаварам і польскімі медалямі.

Многія жанчыны-наведвальніцы, як ні дзіўна, звярталі ўвагу на маркі і манеты. Аказваецца, яны раней таксама захапляліся філатэліяй і нумізматыкай, і зараз успомнілі маладыя гады.

— Прышла сюды з пазнавальнай мэтай, — паведаміла гродзенка, — раней і сама маркі збірала. І рэчаў такіх было нямала, але з пераездамі пагубляліся. Вось ваза ва ўсходнім стылі нагадала мне Каўказ, дзе я вучылася, і разам з гэтым юнацтва...

і захаваць яго ў сабе, — адзначыў Леанід Міхайлавіч. — Успаміны хочучы вярнуць, настальгіруюць...

Куплялі ў асноўным тое, што не вельмі дорага. Напрыклад, мужчына з барадой набыў два старыя фотаздымкі за 8 рублёў.

— Навошта яны вам, — пытаю, — гэта ж нават не вашыя продкі ці вядомыя людзі... не разумею...

— Таму, што вы жанчына практычная, а жыць — гэта не толькі дзяцей нараджаць

тыражом, — паведаміў Алег Юр'евіч.

На рынак ён прынёс частку сваёй калекцыі, якую збірае амаль 40 гадоў, яшчэ з арміі. Алег дэманструе медаль 1934 года, які выдаваўся на будаўніцтве алімпійскіх аб'ектаў у Германіі. А васьмь свістак для падняцця ў бой салдат рускага імператарскага палка. Кажу, што моладзь цікавіцца такімі прадметамі.

Мяне ж больш чапляла гісторыя Гродна, старыя паштоўкі з выявамі старога горада. І такія знайшліся. У аднаго прадаўца цана — ад 30 да 300 рублёў. У другога — больш роўная: 40—50 рублёў.

Уразіў здымак гэтай самай плошчы 1944 года, адразу пасля вызвалення. Там, дзе размясціўся рынак, была зруйнаваная зямля, але затое стаяў старажытны храм Фара Вітаўта, які знеслі праз 15 гадоў. Цяпер на гэтым месцы памятны знак. Паштоўка 1918 года адлюстроўвае від гарадской плошчы

з абеліскам, якога таксама цяпер няма. Старыя фота і паштоўкі можна аформіць у рамку і падараваць з якой-небудзь нагоды.

— Кірмаш даўніны, спадзяюся, прыцягне і замежных турыстаў, гэта будзе і надалей такая «фішка» для бязвізавага горада, — паведаміў адзін з арганізатараў, старшыня гродзенскага таварыства нумізматаў «Скарабей» Віктар КАКАРЭКА. — У нас ёсць цікавыя калекцыі і рэчы на продаж, людзі паглядзяць, успомняць нешта і купяць.

У невяліччай таўханіне заўважаю інтэлігентнага мужчыну з вялізнай статуэткай. Нейкая антычная дама амаль з паўметра. Свой здабытак мужчына вызначыў як артэфакт другой паловы XX стагоддзя.

— Хутэй за ўсё, статуя зроблена ў 60-я гады і штучна састанара. Будзе стаяць для ўпрыгожвання інтэр'ера, гэта цяпер модна...

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

Леанід Міхайлавіч, былы інжынер, а цяпер калекцыянер і прадавец, лічыць, што многія ідуць сюды, каб набыць рэчы, якія некалі былі ў іх, а зараз з'яўляюцца рэдкасцю. Іх яшчэ называюць вінтажнымі — гэта брэндзі мінулых гадоў. Больш старыя рэчы, якім за паўстагоддзя, адносяцца да катэгорыі антыкварных. На рынку такіх таксама нямала.

— Многія мелі такія прадметы і цяпер хочуць набыць іх, каб вярнуцца ў той час, успомніць нешта прыемнае

і піць-есці, мы вышэй за гэта, цікавімся гісторыяй, у музеі ходзім, — кінуў мужчына адыходзячы.

Прызнаюся, позірк больш выхопліваў бытавыя рэчы, чым тыя ж вінтавыя пласцінкі (радыёлы ж няма) ці розныя значкі (куды іх чапляць?). Што ў іх каштоўнага? Але пачула, як калекцыянер пахваліўся, што мае значок, за які яму прапаноўваюць 900 долараў.

— Я яго не прадаю, бо гэта рэдкасць, дэсантны значок, выпушчаны малым

Стартавала акцыя «Не пакідайце дзяцей адных!»

У сталіцы пачалася рэспубліканская прафілактычная акцыя «Не пакідайце дзяцей адных!» Яна праводзіцца з мэтай прыцягнення ўвагі да праблемы дзіцячага свавольства з агнём і гібелі дзяцей на пажарах, зніжэння колькасці надзвычайных сітуацый з удзелам дзяцей і гарантавання іх бяспекі дома, на вуліцы, адпачынку, вадаёме і г. д.

Акцыя «Не пакідайце дзяцей адных!» пройдзе ў тры этапы. На першым мерапрыемствы адбудуцца ў шматдзетных сем'ях і дзіцячых дамах сямейнага тыпу, у дзіцячых забаўляльных цэнтрах і арганізацыях грамадскага харчавання. Гэтыя мерапрыемствы пройдуць з 12 па 15 мая і будуць прымеркаваны да Міжнароднага дня сям'і.

Другі этап акцыі пройдзе з 16 па 30 мая. Ён адбудзецца ва ўстановах аховы здароўя і адукацыі, цэнтрах пазашкольнай адукацыі, дашкольных установах і пачатковых класах агульнаадукацыйных устаноў. А трэці этап пройдзе 31 мая. Вялікае шоу з дэманстрацыяй пажарнай аварыйна-выратавальнай тэхнікі адбудзецца на пляцоўцы перад Мінскім дзяржаўным палацам дзяцей і моладзі.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Спрэчкі ў іншых сферах таксама вырашальныя праз медыяцыю, упэўнены спецыялісты:

— Медыяцыя — усёпраникальная з'ява, і наша дзяржава і грамадскасць могуць карыстацца гэтай альтэрнатывай на карысць усіх. Мы заахочвалі дэпутатаў вучыцца на медыятараў, каб яны пранікнуліся тым, як працуе гэты механізм, і сталі яго рэалізатарамі, — сказаў Віктар КАМЯНКОУ, дырэктар вучэбна-практычнай установы (далей — ВПУ) «Цэнтр «Медыяцыя і права». — Ва ўмовах аптымізацыі дзяржапарату частку функцый па вырашэнні праблем можна перадаць медыятарам, якія па-іншаму, з новым поглядам падыдуць да разгляду канфліктаў. Працоўныя адносіны, напрыклад, абавязкова трэба разглядаць праз медыяцыю. Можна ўключаць у яе і банкруцтва, і палітычныя, і канфесійныя пытанні.

СЯМ'Я ЗАЎЖДЫ Ў КРЫЗІСЕ?

Сям'я — самы медыяцыйны асяродак, дзе дамаўляцца прыходзіцца пастаянна. Сямейная медыяцыя развіваецца ў Беларусі са снежня 2014 года, які толькі пачалося першае навучанне медыятараў.

— З першага ж дня мы развіваем адразу два кірункі: дадатковае навучанне медыятараў рабоче з

сям'ёй і будаванне іх адносін з іншымі спецыялістамі: тэрапеўтамі, адвакатамі, натарыяльнымі канторамі, каб аказаць сужэнцам максімальна поўную паслугу, — расказаў Андрэй ЗДРОК, кіраўнік праекта «Сямейная медыяцыя» ВПУ «Цэнтр «Медыяцыя і права». — Усё больш людзей ведаюць, што такое медыяцыя, аднак часта яны не вераць, што менавіта іх праблему можна вырашыць з яе дапамогай. Неабходна выкарыстоўваць нейкія новыя інструменты, каб пераканаць грамадзян, што медыяцыя здольная прынесці вынік. Дзеля гэтага, напрыклад, можна рабіць першую сесію (сустрэчу) з медыятарам бясплатнай.

Да ўзнікнення разнастайных канфліктаў паміж людзьмі прыводзіць адсутнасць культуры дыялогу паміж імі, што робіць немагчымым паразуменне.

— Медыяцыя прывучае людзей, што ўступаць у дыялог можна па розных праблемах, у тым ліку і па сямейных. І тут важна, каб людзі выслухалі адно аднаго, высветлілі, што ім перашкаджае, і да нечага дамовіліся, — упэўнены Рустэм МАКСУДАЎ, прэзідэнт Цэнтра «Судова-прававая рэформа» (Расія). — Сямейная медыяцыя вельмі важная, бо сёння гэта канфлікт адной сям'і, а заўтра ён звязаны з праблемай наркаманіі і правапарушэннямі. Калі не слухаць дзяцей, адбываецца працэс выкідвання іх з сям'і. А ў многіх выпадках гэтага можна пазбегнуць, калі б інаваў дыялог бацькоў і дзіцяці. Школа —

таксама рэсурс медыяцыі пры наладжванні зносін паміж настаўнікамі, бацькамі, вучнямі.

Экамедыяцыя — найлепшы варыянт пры разглядзе сямейных пытанняў, і яе можна пакласці ў аснову нацыянальнай мадэлі развіцця медыяцыі, лічыць Аксана ЗДРОК, трэнер ВПУ «Цэнтр «Медыяцыя і права»:

— Спецыфіка экамедыяцыі ў тым, што мы выпрацоўваем пагадненне з улікам патрэбаў не толькі канфліктуючых бакоў (як правіла, бацькоў), а і ўсіх членаў сям'і. Такім чынам медыяцыя вядзецца не з двума людзьмі, а з цэлай сямейнай сістэмай. Сям'я — тое, што пастаянна развіваецца, і яна заўжды перажывае крызісы. Першы год пасля шлюбу, калі людзі прыціраюцца адно да аднаго, пасля нараджэння дзіцяці, якое перацягвае на сябе ўвагу, падлеткавы ўзрост малых і іншыя перыяды.

ДОБРААХВОТНАЯ АБАВЯЗКОВАСЦЬ

Добраахвотная медыяцыя па сямейных пытаннях павінна быць абавязковай, упэўнены медыятары. Супярэчліваць такой пастаноўкі яны тлумачаць тым, што людзі могуць выбраць медыятара самастойна, аднак ім абавязкова трэба схадзіць да яго, перш чым судзіцца. Такія сустрэчы зарыянтуюць канфліктуючых, чаго ім чакаць у судзе і як паводзіць сябе далей адно з адным і са сваімі дзецьмі.

— У адрозненне ад астатніх сродкаў урэгулявання канфліктаў медыяцыя скіравана на будучае і захоўванне нармальных адносін, якія складацца пасля разводу. І гэта перашасная задача, а не захаванне сям'і, — адзначыў Іван ХУРС, дырэктар Гродзенскага філіяла ВПУ «Цэнтр «Медыяцыя і права». — Часцей за ўсё мне кажуць, што пасля разводу муж і жонка больш ніколі не пабачацца. Тады я тлумачу, што ім усё роўна прыйдзецца мець стасункі ў будучым і дамаўляцца. Думаць пра агульных дзяцей, іх адукацыю, пра маёмасць, якую часцей за ўсё не так проста падзяліць адразу, бо яна набытая ў крэдыт. Тры месяцы, што даюцца судом на развагі перад разглядам справы аб скасаванні шлюбу, нічога не дадуць, калі сужэнцам нішто не дапаможа.

— Дакумент, які мы павінны прыняць, будзе працаваць перш за ўсё на карысць чалавека, — падкрэсліла Наталля ГУЙВІК, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі па заканадаўстве. — Мы хочам на заканадаўчым узроўні даць бакам магчымасць абавязковай інфармацыйнай кансультацыі, каб яны даведліся, што гэта, і атрымалі вынік. І суды не будуць прымаць іскавую заяву і не пачнуць па ёй працэс, пакуль не будзе паперы аб судавым звароце да медыятара: медыяцыйнага пагаднення або заключэння аб спыненні медыяцыі.

Ірына СІДАРОК.
sidarok@zviazda.by

